

Daniel – úvod a kapitola první.

Ladislav Hodač – www.tajemstvbible.cz

Vítám vás ke studiu knihy Daniel verš po verši podle historicko-gramatické výkladové metody. Tato metoda učí, že Biblická prorocství se naplňují v průběhu dějin kontinuálně. Proto se jí také říká metoda kontinuální. Kdo se chce o tomto tématu dozvědět více, může si poslechnout mé dvě přednášky „Principy biblické interpretace“ a „Metody biblické interpretace“. Kniha Daniel je pojmenována po své hlavní postavě státníkovi a prorokovi Danielovi. Jeho jméno znamená „Bůh je můj soudce“. To již také naznačuje, o jaké téma v této knize z velké části jde. Autorem knihy je prorok Daniel a napsal ji kolem roku 530 př. Kr. Pro autorství Daniela hovoří následující fakta:

1 Prorok Daniel mluví v mnoha pasážích v první osobě. Uvádí, že osobně získal božský příkaz k zapečetění této knihy v Dan.12:4. Skutečnost, že jsou tam části, ve kterých autor odkazuje sám na sebe ve 3. osobě není zvláštní, protože ve starověkých dílech to bylo relativně běžné.

2 Autor znal dobře i historii. Jedině člověk žijící v 6. století př. Kr. mohl být tak dobře obeznámený s babylónskými poměry, že mohl poskytnout některá z historických fakt nacházejících se v knize samotné. Znalost těchto skutečností byla po 6. st. př. Kr. zapomenuta a nebyla po té době zaznamenána v žádné jiné starověké literatuře. Teprve pozdější archeologické nálezy koncem 19. a během 20. století fakta z knihy Daniel potvrdily.

3 Ježíš Kristus cituje z knihy Daniel a zmiňuje 2x Daniela jako autora. **Matouš 24:15** a **Marek 13:14** „Až uvidíte na svatém místě stát ,otřesnou ohavnost', o níž mluvil prorok Daniel (kdo čte, rozuměj)“

Pro každého opravdového křesťana by mělo být toto svědectví přesvědčujícím důkazem.

Kniha se skládá ze dvou jasně odlišných částí, totiž kapitoly 1. až 6., které popisují převážně historické události a 7. až 12. které jsou převážně kapitoly prorocké. Výjimku tvoří kapitola druhá, která prorocky předpovídá vývoj dějin.

Kniha Daniel, stejně jako celá Bible v podstatě rozvíjí téma velkého sporu mezi silami dobra a zla.

Apoštol Pavel píše v listu **Efeským 6:12** **Náš zápas totiž není proti krvi a tělu, ale proti vládám, mocnostem a světovládcům přítomné temnoty, proti duchovním silám zla v nebeských sférách.**

Zjevení 12:7–9 ⁷V nebi nastal boj: Michael a jeho andělé bojovali s drakem. A drak bojoval, i jeho andělé, ⁸ale nic nezmohli. Na nebi už se pro ně nenašlo místo ⁹a ten veliký drak – ten **dávný had**, zvaný ďábel a satan, který svádí celý svět – byl svržen. Byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

Zajímavý výraz je ten dávný had. Abychom tento text pochopili, musíme jít do **Genesis 3:14-15** ¹⁴Hospodin Bůh tehdy řekl hadovi: "Za to, cos udělal, budeš zlořečený mezi vším dobytčím i divokými zvířaty. Po všechny dny svého života polezeš po břiše a žrát budeš prach. ¹⁵**A položím nepřátelství mezi tebe a ženu a mezi símě tvé a símě její; ono tobě rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.**

V tomto textu je v podstatě obsaženo celé evangelium. Je to dobrá zpráva o tom, jakým způsobem Hospodin vyřeší problém zla, hříchu a smrti na této planetě. Bůh zde vyhlašuje válku mezi Hadem a ženou a mezi semenem hada a semenem ženy.

Had je satan, semeno hada jsou lidé, kteří s ním spolupracují. Doložíme si to.

Jan 8:44 Váš otec je ďábel a vy chcete plnit touhy svého otce. Od počátku to byl vrah a nestál v pravdě, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví, jak je mu vlastní, neboť je lhář a otec lži.

1. Jan 3:12 Ne jako Kain, který patřil tomu Zlému a zavraždil svého bratra. A proč ho zavraždil? Protože jeho skutky byly zlé, ale skutky jeho bratra spravedlivé.

Žena je v proroctví symbolem církve a její semeno je Ježíš Kristus.

List Galatským 3:15b a 16 ^{15b}Totéž platí pro ¹⁶zaslíbení dané Abrahamovi a jeho semeni. Písmo tu neříká v množném čísle: "a semenům," ale v jednotném: "a tvému semeni," čímž je míněn Kristus.

Ježíš Kristus má ale jednoznačně také svůj lid, své semeno.

Matouš 13:37–39 ³⁷Odpověděl jim: "Rozséváč dobrého semene je Syn člověka, ³⁸pole je tento svět, **dobré semeno jsou synové Království a koukol jsou synové toho zlého.** ³⁹Nepřítel, který je rozsívá, je ďábel, žeň je konec tohoto světa a ženci jsou andělé.

A tak všechny starozákonné i novozákonné příběhy je nutné číst očima sporu – války mezi Kristem a satanem a následovníky Krista a následovníky satana. Nemáme čas si dát příklady, ale je to fascinující studium. Mimochodem i to, co se odehrává dnes na naší planetě, souvisí s válkou sil dobra a zla. Židé se neocitli náhodou v Babylonském zajetí. Z jejich národa se mněl narodit ten zaslíbený Vykupitel, to zaslíbené semeno, které na kříži rozdrtil hlavu hadovi – satanovi. A to on nemohl dovolit. Proto dělal vše pro to, aby morálně zkorumpoval židovský národ. To by způsobilo, že by se od něj Hospodin odvrátil a pak by se z něj ten Vykupitel nemohl narodit. Pak by všechna proroctví a zaslíbení o Spasiteli nemohla být naplněna. Ale když se naplnil čas, tak se Spasitel narodil a splnil své poslání. Rozdrtil hadovi – satanovi hlavu tím, že na sebe vzal hříchy světa a zemřel na kříži. Tím se opět stal právoplatným Pánem planety Země. Ovšem spousta otázek boje mezi silami dobra a zla ještě není plně vyjasněných. To je důvod proč tady ještě jsme.

Ježíš a prorok Daniel

Byl to prorok Daniel, který v deváté kapitole předpověděl příchod a smrt Mesiáše – pomazaného – Spasitele světa a také zkázu Jeruzaléma v roce 70 po Kristu.

A Ježíš tím, že citoval a odkazoval se na proroka Daniela, dokládá jeho pravost a důležitost.

Matouš 24:15–18 ¹⁵„Až uvidíte na svatém místě stát **otřesnou ohavnost', o níž mluvil prorok Daniel (kdo čte, rozuměj),** ¹⁶tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utečou do hor. ¹⁷Kdo bude na střeše, ať nesestupuje, aby si z domu něco vzal, ¹⁸a kdo na poli, ať se nevrací zpátky ani pro plášť.“

Ježíš odkazuje své učedníky na proroctví **Daniele 9:27**, kde Daniel prorokuje zkázu Jeruzaléma a smrt Mesiáše a očekává, že tomu rozumí.

Daniel 9:26–27 ²⁶Až dvašedesát týdnů uplyne, Mesiáš bude zabit a opuštěn. To město i svatyni uvrhne do zkázy lid vůdce, který přichází. Jeho konec přijde jako povodeň; i když boj potrvá až do konce, je rozhodnuto o zkáze! ²⁷**On potvrdí smlouvu s mnohými v týdnu posledním. Až pak ten týden dojde do půli, obětem i darům konec učiní. Otřesná ohavnost se v chrámě objeví, než ničitele zachvátí konec mu určený.**

Jiné překlady překládají poslední větu – Na **křídlech ohyzné modly nebo na křídle ohavností přijde pustošitel**. Smysl této věty je, že pustošitel což je římské vojsko pod vedením Tita, přijde zničit Jerusalema a jeho chrám na křídle ohavností, to je pod záštitou – ochranou svých bohů, model a korouhví se znakem orla dívajícího se doprava. Orel byl symbolem boha světla Mitry. Lukáš hovoří o stejné události trochu jinými slovy.

Lukáš 21:20-24 ²⁰„Až uvidíte Jeruzalém obležený vojskem, vězte, že přišla jeho zkáza. ²¹Tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají do hor. Kdo jsou ve městě, ať z něj odejdou, a kdo jsou na venkově, ať nechodí do města. ²²Nastanou totiž dny pomsty, kdy se naplní vše, co je psáno. ²³Běda bude v těch dnech těhotným a kojícím, protože na zemi přijde veliké strádání a hněv proti tomuto lidu. ²⁴Budou padat ostřím meče a budou odvedeni do zajetí mezi všechny národy. Po Jeruzalému budou šlapat pohané, dokud se časy pohanů nenaplní.“

2. Ježíš také sám sebe nazývá Synem člověka. Má to nejméně dva významy.

Ježíš tento titul používá ve vztahu ke svému dílu, životu a poslání. **Matouš 8:20** Ježíš mu odpověděl: "Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale **Syn člověka nemá, kde by hlavu složil**."

Matouš 9:6 „...ale, abyste věděli, že **Syn člověka** má na zemi moc odpouštět hříchy" - tehdy pověděl ochrnutému - "Vstaň, vezmi si lehátko a jdi domů."

Marek 8:31 Tehdy je začal učit, že **Syn člověka** musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, vrchními kněžími i znalci Písma, být zabit a po třech dnech vstát z mrtvých.

Ježíš tento titul používá ve vztahu k Danielovi 7:13 pro své dílo, které naplní v budoucnosti.

Matouš 16:27 Syn zajisté člověka přijde v slávě Otce svého s anděly svými, a tehdy odplatí jednomu každému podle skutků jeho.

Matouš 19:28 Ježíš pak řekl jim: Amen pravím vám, že vy, kteříž jste následovali mne, v druhém narození, když se posadí Syn člověka na trůnu velebnosti své, sednete i vy na dvanácti trůnících, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské.

Matouš 26:64 Dí mu Ježíš: Ty jsi řekl. Ale však pravím vám: Od toho času uvidíte Syna člověka sedícího na pravici moci *Boží*, a přicházejícího na oblacích nebeských.

Označení „Syn člověka“ je jediný titul, který Ježíš sám na sebe nejčastěji vztahoval a jím se označoval.

Daniel 7:13 Potom to noční vidění pokračovalo: Hle, přichází s nebeskými oblaky **synu člověka** podobný. Před Odvěkého předstoupil, před jeho tvář ho přivedli.

3. Kristus také použil z knihy Daniel výraz nebeské nebo Boží království, což byl centrální pojem Jeho zvěsti.

Matouš 4:17 Od té doby začal Ježíš kázat: "Čiňte pokání! **Nebeské království** je blízko!"

Marek 1:15 "Čas se naplnil – Boží **království** je blízko. Čiňte pokání a věřte evangelium!"

Matouš 6:9-10 ⁹Proto se modlete takto: Otče náš, který jsi v nebesích, ať se posvěti tvé jméno!
¹⁰Ať přijde **tvé království**! Ať se stane tvoje vůle jako v nebi, tak i na zemi.

V knize Daniel je to napsáno takto.

Daniel 2:44 Za dnů těch králů však **Bůh nebes nastolí království**, které se nikdy nezhroutí, **království**, které si nepřivlastní žádný lid. To **království** rozdrtí a ukončí všechna ostatní království, samo pak potrvá navěky.

Daniel 7:14 Byla mu dána vláda, sláva i **království**, aby jej ctili všichni lidé, národy i jazyky. Jeho vláda je věčná – nikdy neskončí, jeho království se nezhroutí!

4. Ježíš také používá výraz – doba soužení, jaké nebylo od vzniku národa až do této doby v Matoušově evangelium.

Matouš 24:21 Tehdy totiž nastane velké soužení, jaké do té doby nebylo od počátku světa a jaké už nikdy nebude.

Daniel 12:1 V tom čase povstane Michael, veliký kníže a tvého lidu ochránce. Čas soužení tehdy nastane, jaké dosud nebylo od chvíle, kdy se stali národem.

5. Ježíšův výrok z **Matouše 24:30** Tehdy se na nebi objeví znamení Syna člověka a tehdy budou všechna pokolení země kvílet a spatří Syna člověka přicházet na nebeských oblacích s velikou slávou a mocí. je převzat z **knihy Daniel 7:13-14** ¹³Potom to noční vidění pokračovalo: Hle, přichází s nebeskými oblaky synu člověka podobný. Před Odvěkého předstoupil, před jeho tvář ho přivedli. ¹⁴Byla mu dána vláda, sláva i království, aby jej ctili všichni lidé, národy i jazyky. Jeho vláda je věčná – nikdy neskončí, jeho království se nezhroutí!

6. Ježíšova výpověď podle **Matouše 13:43** Spravedliví tehdy zazáří v království svého Otce jako slunce. Kdo má uši, slyš! odráží myšlenku z **Daniela 12:3** Moudří budou zářit jasně oblohy; ti, kteří mnohé k spravedlnosti přivádí, budou jak hvězdy navždy, navěky!

Můžeme tedy zřetelně vidět, že Ježíš znal a používal témata z knihy Daniel.

Ve **2. Listu Petrově 2:4** se dočteme, že: Bůh přece neušetřil anděly, když zhřešili, ale svrhl je do pekla, kde spoutání řetězy ve tmě čekají na soud.

1. List Korintským 6:2 ²Copak nevíte, že svatí budou soudit svět? Když máte jednou soudit svět, to nejste schopní rozsoudit takové maličkosti? ³Nevíte, že budeme soudit anděly? Čím spíše běžné životní záležitosti!

Jestliže budou spasení lidé soudit padlé anděly, měli by být odborníky v otázkách tohoto vesmírného sporu mezi silami dobra a zla. Co říkáte? Proto zde spolu studujeme i knihu Daniel. Ta obsahuje spolu s knihou Zjevení životně důležité informace na toto téma.

Historické pozadí knihy Daniel

Judské království bylo na sklonku 7 st. př. Kr. trnem v oku velmocem jakými byly na jihu Egypt a na severu Asýrie a Babylón. Assurbanipal poslední mocný král Asyrské říše zemřel v roce 626 př. Kr. Po jeho smrti nastaly těžké válečné konflikty a Asýrie začala ztrácet svoji moc. Této situace využívali Egyptští faraonové 26 dynastie, kteří chtěli znovu nastolit ztracenou slávu. Babyloňané se spojili s Médy a společnými silami dobyli Asyrská města Nimrod a Ninive. V roce 605 došlo ke klíčové bitvě mezi Babyloňany a Egyptany u Karchemiše. Babylon zvítězil a Judea se dostala pod jeho nadvládu. Kvůli bezbožnosti Judského krále Joakima Hospodin dopustil, aby Nabukadnesar r. 605 př. Kr. oblehl Jeruzalém, částečně jej dobyl, odvedl sebou zajatce z královského rodu a šlechty a odvezl velkou část nádobí a vybavení z chrámu Boha v Jeruzalémě do svého chrámu v Babylónu. To ale původně nebyl Boží plán.

S těmito informacemi ve své mysli teď budeme spolu studovat první kapitolu knihy Daniel.

Stručný přehled obsahu první kapitoly knihy Daniel

Psal se rok 605 př. Kr. Po přibližně 650 kilometrech strádání a krutého pochodu z Jeruzaléma do Babylonu, který trval minimálně 3 měsíce, se hebrejští zajatci, mezi nimi Daniel a jeho tři přátelé konečně dostali do hlavního města mocné říše. Je dost pravděpodobné, že mladí mužové, kteří měli pracovat v královském paláci, byli vykleštěni. To předpověděl již prorok Izajáš. **Izajáš 39:7** *I tvoji synové, tví vlastní potomci, budou zajati a stanou se eunuchy v paláci babylonského krále!*

Kde je Bůh? Jak mohl dopustit, aby se jim a jejich národu něco takového přihodilo? To jsou oprávněné otázky, které mohli mít. A přece, přes to všechno mladí mužové nerezignovali. Ve svém srdci se rozhodli, že zůstanou Bohu věrní ať se děje cokoli. Bůh se jim ještě nijak ve viděních nebo snech nezjevil. Přesto je vedla Jeho neviditelná ruka. Za jejich věrnost se jim odměnil. Bůh Danielovi u vrchního dvořana daroval přízeň a náklonnost. Jejich věrnost byla hned zpočátku podrobena zkoušce. Na Babylónském dvoře se servírovalo k jídlu mnoho z hebrejské perspektivy nečistých věcí. Daniel se však rozhodl, že se neposkvrní pokrmy a vínem z královského stolu. Jasně vidíme, že výběr správné potravy vždy byl a je důležitou skutečností v životě věřícího člověka. V této kapitole Bůh ukazuje morální souvislost mezi potravou a vírou. Zdravé jídlo má vliv na celý lidský organizmus a tím i na myšlení. Tak jako Daniel tenkrát, potřebuje i každý křesťan dnes, veškerou mentální a duchovní sílu k tomu aby se vyrovnal s výzvami, které přináší život. Bůh ty čtyři mládence obdaroval znalostí a pochopením veškerého písemnictví a moudrostí. Daniel kromě toho porozuměl všem viděním a snům.

Daniel 1:1-2 ¹Ve třetím roce vlády judského krále Joakima přitáhl k Jeruzalému babylonský král Nabukadnezar a oblehl jej. ²Hospodin mu vydal judského krále Joakima do rukou a s ním i

část vybavení Božího chrámu. Nabukadnezar je s sebou odvezl do chrámu svého boha v Babylonii a uložil je v chrámové pokladnici.

Výklad Daniel 1:1-2

Třetí rok vlády judského krále Joakima začal na podzim roku 606 př. Kr. a trval do podzimu roku 605 př. Kr. Na jaře tohoto roku bojoval Nabukadnezar v Syrii v bitvě u Karkemiše proti faraonu Nekovi kde vyhrál. O této události píše prorok Jeremiáš.

Jeremiáš 46:1-2 ¹Slovo Hospodinovo, které dostal prorok Jeremiáš o národech. ²Slovo o Egyptu – o vojsku egyptského vládce, faraona Nekó, když leželo u Karkemiše na řece Eufkrat (kde je pak ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, babylonský král Nabukadnezar porazil).

Jeremiáš 25:1 Slovo, které Jeremiáš dostal o veškerém judském lidu ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova (což byl první rok babylonského krále Nabukadnezara).

Daniel uvádí, že Nabukadnesar, který vládl v Babylonské říši od roku 605–562 př. Kr., přitáhl k Jeruzalému ve **třetím** roce krále Joakima (vládl 609–598 př. Kr.). Prorok Jeremiáš však sděluje, že první rok vlády krále Nabukadnezara se nerovná třetímu, ale **čtvrtému** roku panování Joakima. Také bitva u Karkemiše jak jsme již četli se podle Jeremiáše odehrála ve **čtvrtém** roce vlády Joakima. Nabukadnezar mohl obléhat Jeruzalém teprve až po bitvě u Karkemiše, k níž došlo v roce 605 př. Kr. pravděpodobně v květnu až červnu toho roku.

Rozpor mezi chronologickými údaji proroka Jeremiáše a knihy proroka Daniela zmizí, když vezmeme v úvahu dvojí způsob počítání délky vlády panovníků ve starověku. V tehdejší době existovaly dvě metody jak počítat vládu králů: metoda nástupního roku a metoda bez nástupního roku. Při počítání metodou nástupního roku se část roku od nastoupení nového vládce na trůn do Nového roku označovala jako nástupní rok. První rok vlády nového panovníka se počítal až od Nového roku po jeho nástupu na trůn tzn. že nástupní rok se numericky nevyjadřoval a v počítání se opomíjel. Systém počítání bez nástupního roku byla metoda, která počítala vládu krále hned od okamžiku jeho usednutí na trůn za první rok jeho kralování, i kdyby od jeho intronizace do Nového roku uplynulo pouze několik měsíců, týdnů nebo dnů. Od nového roku se už počítal druhý rok jeho vlády.

Nejasnost mezi chronologickými údaji knihy Daniel a Jeremiáš tedy zmizí, když si uvědomíme, že Daniel, který žil v Babyloně, počítá podle babylonského způsobu, to je metodou nástupního roku, kdežto Jeremiáš žijící převážně v Palestině počítá metodou běžnou v Palestině, tedy bez nástupního roku. Proto může Daniel označit rok 605 př. Kr. jako **třetí** rok kralování Joakima a nástupní rok Nebukadnesara, zatímco tentýž rok může Jeremiáš považovat za **čtvrtý** rok panování Joakima a první rok vlády Nebukadnesara. Tím jsme tedy vyřešili zdánlivou nejasnost mezi chronologickými údaji knihy Daniel a Jeremiáš. Opět se ukazuje že Bible má vždy pravdu a neprotiřečí si.

Obléhání a pád Jeruzaléma, o kterém se v těchto dvou verších hovoří, byl předpovězen mnoha starozákonnými proroky. Jedním z nich byl Jeremiáš.

Jeremiáš 25:8-11 ⁸Nuže, toto praví Hospodin zástupů: **Protože jste neposlouchali má slova,** ⁹hle, povolám a poberu všechny kmeny ze severu, praví Hospodin, a přivedu je i se svým služebníkem, babylonským králem Nabukadnezarem, na tuto zem, na všechny její obyvatele i na všechny národy v okolí. Vyhladím je jako proklaté, aby vzbuzovali děs a posměch; zbude z

nich věčné zbořeníště. ¹⁰Skoncuji s hlasem radosti a veselí, s hlasem ženicha a nevěsty, s hlasem mlýnku i se světlem lampičky. ¹¹Z celé této země zbudě hrůzná pustina a tyto národy budou po **sedmdesát let** otročit babylonskému králi.

Je zřejmé, že to byla neposlušnost božího lidu – Izraele, která přiměla Hospodina k tomu, že přestal chránit svůj lid a dovolil, aby se dostal na 70 let do zajetí Babylóňanů. Nebukadnesar obléhal Jeruzalém později ještě dvakrát. V roce 597 př. Kr. za krále Joakína (vládl 598/597), který vládl pouze tři měsíce a pak v roce 587 př. Kr. za posledního judského krále Sidkiáše, kdy došlo k totálnímu zničení Jeruzaléma.

Nebyla to zvláštní schopnost Nebukadnezara, která by způsobila, že se stal nejmocnějším vládcem své doby, ale Hospodin ho vedl tak, aby ho, jak se dočteme v kapitole čtvrté, mohl zachránit a aby skrze něho naplnil záměr který s národy má. Hospodin dokonce dovolil i to, že si Babyloňané odnesli z chrámu zlaté předměty, které sloužili k Bohoslužbě. Tím se naplnilo proroctví proroka Izajáše vyřčené přibližně o sto let dříve na adresu krále Ezechiáše.

Izajáš 39:6-7 ⁶Hle, přicházejí dny, kdy vše, co máš v paláci, všechno, co až do dnes nashromáždili tví předkové, bude odneseno do Babylonu. Nezůstane nic, praví Hospodin.⁷I tvoji synové, tví vlastní potomci, budou zajati a stanou se eunuchy v paláci babylonského krále!

Nádobí neboli předměty z Jeruzalémského chrámu byly odneseny do země Sinear – Babylonu, do chrámu boha Marduka.

V těchto prvních dvou verších jsou představeny dvě strany konfliktu. Bojují proti sobě dva národy. Židé a Babyloňané. Dva králové. Joakim a Nebukadnesar. Dva bohové. Jeden skutečný Bůh, tedy Jahve a jeden pseudo-bůh Marduk. Dvě města. Jeruzalém a Babylon. Dva chrámy. Boží chrám a chrám boha Marduka.

Na první pohled by se mohlo zdát, že Babylon, jeho bozi a král Nebukadnezar, zvítězili nad Jeruzalémem, Bohem Hebrejců a králem Joakimem. Druhý verš ale jasně poukazuje na skutečnost, že to byl Pán, kdo dal do rukou Nebukadnezara vítězství.

Jedním z hlavních témat knihy Daniel je otázka, kdo kontroluje dějiny světa? Je to Pán vesmíru, stvořitel všech věcí, Bůh Židů, který sedí na vesmírném trůnu a dosazuje a sesazuje krále, dává moudrost moudrým, mění časy a doby. Je to On, který má vše pod kontrolou.

Daniel 1:3-5 ³Jednou král přikázal vrchnímu dvořanu Ašpenazovi, ať mu přivede některé izraelské mladíky z královského rodu a ze šlechty – ⁴zdravé a krásné, v každém ohledu bystré, vzdělané a učenlivé, kteří by mohli sloužit v královském paláci. Takové měl učit babylonskému písemnictví a jazyku. ⁵Král jim určil každodenní přiděl pokrmů a vína z královského stolu. Tři roky měli být takto vychováváni a po jejich uplynutí měli vstoupit do královských služeb.

Výklad Daniel 1:3-5

Jméno Ašpenáz naznačuje, že tento muž byl pravděpodobně perského původu. Bylo běžným zvykem antických vládců brát si do služby elitu porobených národů. K této elitě patřil i Daniel a jeho tři přátelé. Na babylonském královském dvoře byli podrobni převýchově. Museli se naučit Kaldejský – Babylónský jazyk a s ním literaturu, umění, astronomii, astrologii, matematiku a všeobecně babylonský způsob myšlení. Cílem bylo, aby zapomněli na své kořeny – svůj původ a své náboženství a stali se z nich Babyloňané. Zajímavé je i to, že k převýchově

patřil i způsob stravování. Byla to pocta jíst pokrmy z královského stolu. Celý proces převýchovy trval tři roky, počítáno inklusivně, tj. včetně. Na konci tohoto období měli u krále složit závěrečnou zkoušku.

Daniel 1:6-7 ⁶Mezi vybranými byli i Židé Daniel, Chananiáš, Mišael a Azariáš. ⁷Vrchní dvořan je ale přejmenoval – Danielovi dal jméno Baltazar, Chananiášovi Šadrach, Mišaelovi Mešach a Azariášovi Abednego.

Výklad Daniel 1:6-7

Aby převýchova na babylonském dvoře byla úplná, bylo nutné hebrejským mládencům změnit jména. Protože jejich jména měla co do činění s jejich Bohem. Jméno Daniel totiž znamená „Bůh je můj soudce“, Chananiáš „Jahve je laskavý“, Mizael „Ten, který patří Bohu“, a Azariáš znamená „Jahve pomáhá“. Starověké národy tehdejší doby uvažovali následovně. Jestliže můj národ porazil tvůj národ tak moji bohové jsou mocnější než tvoji bohové. A protože jsme vás porazili, dáme vám jména související s našimi bohy. A tak Daniel dostal jméno Baltazar což znamená: „Ať (bohyně) Belit chrání krále“. Šadrach znamená „velení (boha) Aku“. Mešach znamená „Kdo je jako Aku?“ Jméno Abednego znamená „Služebník (boha) Nabu“. Také byla babylonská jména pochopitelně přijatelnější pro běžnou komunikaci na královském dvoře. Prorok Daniel se ale v celé knize představuje jménem Daniel a nikdy jménem Baltazar.

Daniel 1:8-14 ⁸Daniel se však rozhodl, že se neposkvrní pokrmy a vínem z královského stolu. Žádal proto vrchního dvořana, aby se těmi věcmi nemusel poskvřňovat. ⁹Bůh Danielovi u vrchního dvořana daroval přízeň a náklonnost, ¹⁰ale ten mu přesto odpověděl: "Bojím se svého pána. Sám král určil, co máte jíst a pít. Co když uvidí, že vypadáte hůř než vaši vrstevníci? Král by mě kvůli vám připravil o hlavu!" ¹¹Daniel pak tedy požádal komorníka, kterého Danielovi, Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi přidělil vrchní dvořan: ¹²"Zkus to prosím s námi na deset dní. Ať nám dávají k jídlu jen zeleninu a k pití jen vodu. ¹³Potom porovnáš, jak vypadáme my a jak mladíci, kteří jedí z královského stolu, a ráčíš s námi naložit podle toho, co uvidíš." ¹⁴Komorník jim tedy vyhověl a na deset dní to s nimi zkusil.

Výklad Daniel 1:8-14

Daniel byl mladý muž, který vynikal skromností, moudrostí a naprostou loajalitou vůči svému stvořiteli Bohu Izraele. Problém s pokrmy a pitím z královského stolu pro tyto mladé Hebrejce spočíval v tom, že na babylonském královském dvoře se servírovalo to, co z perspektivy hebrejského zákona byly nečisté pokrmy. V Babylóně bylo zvykem obětovat něco z vína a jídla jejich pohanským bohům, což pro Daniela a jeho přátele byly modly. Nalezené klínové texty dosvědčují, že babylonská armáda obzvláště preferovala konzumaci vepřového masa. Daniel se ve svém životě řídil Božím slovem a znal to, co je napsáno ve **3. Mojžíšově 11**. Aby se vyhnul všem problémům souvisejících s babylonským stravováním, požádal zdvořile správce nad dvořany, aby nemusel jíst nečisté jídlo z královského stolu. Hospodin se k Danielovi za jeho věrnost přiznal a správce si ho oblíbil. Nicméně měl strach, aby změna jídelníčku nebyla na mládencích viditelná a on by upadl v nemilost u krále a to ho mohlo stát život. Daniel ho poprosil o desetidenní zkoušku. To popisuje **12 verš**. „Zkus to prosím s námi na deset dní. Ať nám dávají k jídlu jen zeleninu a k pití jen vodu.“ Danielův návrh se správci zdál férový a on na něj přistoupil. Po deseti dnech měl pak porovnat Daniela a jeho přátele s těmi, kteří jedli z královského stolu.

Daniel 1:15-21 ¹⁵Po deseti dnech vypadali zdravěji a silněji než všichni mladíci, kteří jedli z královského stolu. ¹⁶Komorník tedy odnášel jejich vybrané pokrmy i víno, které měli pít, a nosil jim zeleninu. ¹⁷A Bůh ty čtyři mládence obdaroval znalostí a pochopením veškerého písemnictví a moudrosti. Daniel kromě toho rozuměl všem viděním a snům. ¹⁸Když uplynula králem stanovená lhůta, po níž měli být předvedeni k němu, přivedl je vrchní dvořan před Nabukadnezara. ¹⁹Král s nimi hovořil a zjistil, že se nikdo z nich nevyrovná Danielovi, Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi. A tak byli přijati do královských služeb. ²⁰Kdykoli od nich král potřeboval moudrou a rozumnou radu, zjistil, že desetkrát převyšují všechny věštce a kouzelníky v celém jeho království. ²¹Daniel tam pak zůstal až do prvního roku krále Kýra.

Výklad Daniel 1:15-21

Po deseti dnech zkoušky byly výsledky ohromující. Opět se Bůh přiznal k těmto věrným mladým Hebrejcům, ne jenom pokud se týkalo jejich zdraví a vzhledu, ale obdaroval je i moudrostí a znalostí všeho, co potřebovali, aby byli schopni obstát na babylonském královském dvoře nejmocnějšího vládce své doby, Nabukadnezara. Daniel navíc získal schopnost interpretovat vidění a sny. Bůh ho postupně připravoval na službu proroka. Po uplynutí tříleté vzdělávací „univerzity“ na babylonském dvoře (603), přišla závěrečná zkouška u samotného krále. A král žasl, tak jako později ještě vícekrát. Daniel a jeho tři přátelé byli desetkrát moudřejší než všichni ostatní v celém království. Daniel pak zůstal na babylonském dvoře až do prvního roku vlády perského krále Kýra (538/7). Což bylo přibližně 65 let.

Poučení z první kapitoly pro Boží lid doby konce.

Studovali jsme úžasný příběh o čtyřech hebrejských mládencích, kteří měli Pána Boha tak rádi, že se ve svém srdci rozhodli být Mu věrni i za cenu ztráty života. Antický Babylon se snažil změnit identitu Božího lidu. Hebrejští zajatci se měli přizpůsobit, splynout s Babylonskou kulturou a náboženstvím. Měli převzít způsob stravování, uvažování a žebříček hodnot Babyloňanů. Příběh Daniela a jeho přátel je předobrazem toho, co očekává Boží lid v době konce.

Podobným způsobem se snaží moderní (duchovní) Babylon dnes změnit identitu Božího lidu. Satan využívá moderních médií k ovládnutí mysli člověka. Prostřednictvím populárního umění a kultury, pomocí inzerce a propagace, rádia, televize, novin, časopisů, hudby, módy, artefaktů, trávení volného času, a různých druhů zábavy oslovuje hlavně mládež. A tak můžeme pozorovat dnešního „moderního“ člověka jak se hystericky svíjí a ječí na rockovém koncertu, bezmyšlenkovitě vstřebává televizní a časopisové reklamy a pak podniká nekonečné nákupní orgie v supermarketech a přitom si hrdě brání konzumaci nezdravého jídla, tabáku, drog, alkoholu a jiných vymožeností které mu média předkládají.

A při tom si žádný člověk nedaroval sám svůj vlastní život. Zdrojem veškerého života je Hospodin. Jsme na něm absolutně závislí. Nepatříme sami sobě. Nemůžeme s našimi těly tedy jednat tak, jak se nám zlíbí. Nemůžeme mrzačit naše těla návyky, které vedou k degeneraci a fyzickému i morálnímu úpadku. Byli jsme vykoupeni drahou krví Ježíše Krista. Bůh nás stvořil a proto má právo na naše životy, náš čas, talenty které nám dal, majetek kterým disponujeme. To všechno bychom měli dát do Jeho služeb.

Babylon nabídl Hebrejským mládencům nečistý a nezdravý pokrm z královského stolu a snažil se zamlžit jejich jasný rozum vínem z královských vinic.

V duchovním smyslu Babylon doby konce, o kterém se píše v knize **Zjevení 14:8** napájí všechny národy světa vínem svého vášnivého smilstva. **Zjevení 14:8** Za ním letěl druhý anděl se slovy: "Padlo, padlo to veliké město Babylon, **nebot' napájelo všechny národy vínem svého vášnivého smilstva!**"

Zjevení 17:1-6 ¹Tehdy přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm číší, a promluvil ke mně: "Pojď, ukážu ti odsouzení veliké nevěstky, která sedí na mnohých vodách, ²**se kterou smilnili králové země a obyvatelé země se opili vínem jejího smilstva.**" ³A odnesl mě v Duchu na poušť. Tehdy jsem uviděl ženu sedící na rudé šelmě, jež byla plná jmen rouhání a měla sedm hlav a deset rohů. ⁴**Ta žena byla oblečena purpurem a šarlatem a pokryta zlatem, drahokamy a perlami. V ruce měla zlatý kalich plný ohavností a nečistoty svého smilstva** ⁵**a na čele měla napsané tajemné jméno: VELIKÝ BABYLON, MATKA NEVĚSTEK A OHAVNOSTÍ ZEMĚ.** ⁶Takto jsem viděl tu ženu opilou krví svatých a krví Ježíšových mučedníků. Když jsem ji spatřil, strnul jsem v naprostém úžasu.

Babylon doby konce bude nutit celý svět, aby pil v duchovním smyslu víno jeho falešných filosofii, hodnot a náboženství. Toto víno ovlivňuje způsob našeho myšlení. Způsobuje, že lidé nedokážou rozlišovat pravdu od lži a dobro od zla. Daniel se už od samého začátku rozhodl, že bude Bohu věrný a neposkvrní se ničím co je nečisté. Stejně tak by měl Boží lid doby konce být zakotven v pravdě, ve všem čemu věří takovým způsobem, aby nemohl být sveden a pohnut i v dobách velké krize a nebezpečí. V knize Zjevení vyzívá Hospodin svůj věrný lid, aby opustil Babylonský systém. Je to nejnaléhavější výzva a varování v celé Bibli.

Zjevení 18:1-5 ¹Potom jsem spatřil jiného anděla, jak sestupuje z nebe: měl velikou moc a země byla ozářena jeho slávou. ²Ten vykřikl mocným hlasem: "Padla, padla ta veliká říše Babylon a stala se příbytkem démonů, doupětem všech nečistých duchů, doupětem všech nečistých ptáků, doupětem všech nečistých a ohavných šelem!" ³Z vína jejího vášnivého smilstva totiž pily všechny národy, králové země s ní smilnili a kupci země zbohatli z mohutnosti jejího hýření." ⁴**Tehdy jsem uslyšel jiný hlas z nebe: „Vyjděte z ní, můj lide, abyste unikli jejím hříchům, abyste nedostali z jejích ran!** ⁵**Vždyť její hřichy dosáhly až k nebi a Bůh si připomenul její zločiny.“**

Jsi ochotný vyjít ze zajetí duchovního Babylonu i ty milý čtenáři?